

FOLKETINGET

Europaudvalget

Referat af 20. europaudvalgsmøde

Mødedato: fredag den 14. april 2023

Tidspunkt: Kl. 9:00

Sted: vær. 2-133

Dagsorden

Den 13. april 2023

- FO 1. Kommissionens forslag til direktiv om aktieklasser i aktieselskaber, der anmoder om, at deres aktier optages til handel på et SMV-vækstmarked
Forelæggelse ved erhvervsministeren
– *Tidlig forelæggelse*
KOM (2022) 0761
KOM (2022) 0761 – Bilag 3 (sammenotat)
EUU alm. del (20222) – Bilag 383 (kommenteret dagsorden)
EU-note (20222) – E 16 (EU-note af 15/3-23)
2. Siden sidst:
- a) Orientering om forordningen om et Interoperabelt Europa
Orientering ved erhvervsministeren (på vegne af digitaliserings- og ligestillingsministeren)
KOM (2022) 0720
KOM (2022) 0720 – Bilag 1 (grund- og nærhedsnotat)
- L 3. Eventuelt

Praktiske oplysninger:

Hvor intet andet er angivet, afholdes Europaudvalgets ordinære møder for åbne døre. Tilmelding for tilhørere skal ske *senest kl. 12.00 dagen inden mødet* ved Europaudvalgets sekretariat (europaudvalget@ft.dk; tlf. +45 33 37 36 10). Der vil være pladsbegrænsning.

Anvendte forkortelser:

FF =Forventet forhandlingsoplæg

FO =Forhandlingsoplæg

FL =Forventet lukket behandling

L =Lukket behandling

Europaudvalget

Referat af 20. europaudvalgsmøde

Dato: fredag den 14. april 2023

Tidspunkt: Kl. 9:00

Sted: vær. 2-133

Til stede: Niels Flemming Hansen (KF), formand, Henrik Møller (S), Kim Valentin (V), Karin Liltorp (M), Jens Henrik Thulesen Dahl (DD), Alexander Ryle (LA), Alex Ahrendtsen (DF), Marianne Bigum (SF), Søren Søndergaard (EL) og Sofie Carsten Nielsen (RV).

Desuden deltog: Erhvervsminister Morten Bødskov.

FO Punkt 1. Kommissionens forslag til direktiv om aktieklasser i aktieselskaber, der anmoder om, at deres aktier optages til handel på et SMV-vækstmarked

– *Tidlig forelægning*

KOM (2022) 0761

EU-note (2022) – E 16 (EU-note af 15/3-23)

EUU alm. del (2022) – Bilag 383 (kommenteret dagsorden)

KOM (2022) 0761 – Bilag 3 (samlenotat)

Erhvervsministeren: Jeg vil forelægge et forhandlingsoplæg for direktivforslaget om aktieklasser i aktieselskaber, der anmoder om at få deres aktier optaget til handel på et SMV-vækstmarked. Jeg orienterede jer første gang om forslaget den 24. februar 2023.

Selv om forslaget kun er fra december 2022, forventer vi, at Rådet bliver enige allerede i slutningen af april 2023.

Baggrunden for forslaget og indhold

Formålet er at øge incitamentet til, at SMV'er får finansiering på kapitalmarkederne til fremtidig vækst.

Ifølge Kommissionen er en af de største hindringer, for at SMV'er søger at skaffe kapital ved at gå på SMV-vækstmarkeder, at stifteren bliver nødt til at give afkald på sin bestemmende indflydelse over selskabet. Derfor har de fremsat dette direktiv, der gør det muligt at have forskellige aktieklasser, hvor den ene aktieklasse har flere stemmer end de øvrige klasser. Det er kun tilladt i omtrent halvdelen af EU's medlemsstater i dag.

Direktivet lægger op til, at det kun skal gælde på et meget afgrænset område, nemlig for SMV'er på SMV-vækstmarkeder, som er en form for minibørs. Alle andre områder er fortsat overlagt til national lovgivning.

Aktieklasser er ikke en fremmed ting i Danmark. Vi har i dag et velfungerende system for, at man kan oprette aktieklasser i selskaber, som har tilknyttet forskellige stemmerettigheder. I Danmark anvendes stemmetunge aktier i mange tilfælde i selskaber, hvor hovedaktionæren er en erhvervsdrivende fond. Her kan nævnes Mærsk, Carlsberg, Novo Nordisk og Lundbeck.

Sådanne erhvervsdrivende fonde har et meget langsigtet perspektiv og er derudover underlagt myndighedskrav. Det indebærer bl.a., at fondene som hovedregel ikke stemmer for en ændring af f.eks. ejerforholdet eller aktiestrukturen i det selskab, hvori fonden er hovedaktionær eller en af hovedaktionærerne.

Denne struktur er udviklet over mange år og er godt forankret i det danske samfund. Her har den understøttet udviklingen af en sund og konkurrencedygtig industri i Danmark. Derfor er det også helt centralt, at direktivet ikke medfører negative konsekvenser for vores eksisterende system. Det gælder særlig de beskyttelsesforanstaltninger, som direktivforslaget indeholder.

I Kommissionens forslag indgår bl.a. oplæg til en udløbsdato på de forskellige stemmerettigheder – en såkaldt solnedgangsklausul. Det regulerer vi ikke i Danmark i dag. Det er i stedet op til selskaberne selv at beslutte.

Derudover har Kommissionens forslag en sikring af, at beslutninger om negative indvirkninger på menneskerettigheder og miljø ikke kan blokeres. Vi er fra regeringens side selvfølgelig helt enige i, at man skal undgå negative indvirkninger på menneskerettigheder og miljø. Vi mener dog ikke, at det giver mening at regulere i relation til aktieklasser.

Det er derfor positivt, at forslaget under forhandlingerne har bevæget sig i en retning, som er i overensstemmelse med den danske tilgang på området. Det er bl.a. ikke blevet et krav at indføre solnedgangsklausuler.

FO Regeringen

- lægger stor vægt på, at forslaget ikke medfører negative konsekvenser for eksisterende nationale systemer, da Danmark allerede har et velfungerende nationalt system med aktieklasser.
- lægger stor vægt på, at forslaget ikke medfører krav om at indføre solnedgangsklausuler eller en begrænsning for, hvor stor forskellen i aktiernes stemmewægt må være.
- lægger stor vægt på, at forslaget ikke indeholder en regulering af selskabets interesse.
- støtter formålet om at tiltrække kapital fra investorer, samtidig med at nogle aktionærer – f.eks. stifteren af aktieselskabet – bevarer en bestemmende indflydelse, herunder ved at selskaber har ret til at indføre aktieklasser.

Niels Flemming Hansen: Forslaget har været hurtigt behandlet, og det har man kunnet se. Man har også kunnet se på bemærkningerne til forslaget, at der har været mange forskellige holdninger til det. Min fornemmelse er dog, at det er ved at være landet på et fornuftigt sted.

Alex Ahrendtsen: Normalt er Dansk Folkeparti meget positiv, når det kommer til det indre marked og bestemmelser og forordninger i den forbindelse. Men lige her kommer vi altså ikke til at støtte forhandlingsoplægget, medmindre regeringen vælger at lægge afgørende vægt.

Vi har også noteret os de meget kritiske indvendinger fra organisationer, der er meget EU-begejstrede. Gør høringssvarene ikke indtryk på ministeren?

Erhvervsministeren: Ja, der har været visse kritiske indvendinger til forslaget. Der har været meget tæt dialog, og der bliver taget højde for organisationernes indvendinger i forhandlingsoplæg. Forslaget er ikke vokset i regeringens baghave, og det er som sagt vigtigt, at det ikke kommer til at få negative konsekvenser for vores danske system. Men overordnet mener vi, at muligheden for aktieklasser er en god ting, og det har bidraget til en sund virksomhedskultur i Danmark, og vi ønsker at gå videre med forhandlingerne.

Kim Valentin: Tak for, at der er lyttet til høringssvarene. Det er rigtig vigtigt i denne sammenhæng. Normalt er dette jo et område, der er omfattet af nærhedsprincippet, men mange andre EU-lande kan ikke finde ud af det med aktieklasser, og derfor er det jo også et spørgsmål om at hjælpe de andre til at komme et bedre sted hen. Derfor synes jeg også det er fornuftigt, at man ikke lægger afgørende vægt på noget af det, men derimod blander sig i forhandlingen med de store vægte. Jeg tror på, at forhandlingsoplægget vil tilfredsstille de fleste indvendinger, der ligger i høringssvarene. Derfor støtter Venstre forhandlingsoplægget, selv om det er et følsomt område.

Søren Søndergaard: Jeg synes jo egentlig, at forhandlingsoplægget og dette emne lægger op til en utrolig interessant politisk økonomisk diskussion om kortsigtede og langsigtede investeringer. Hvad giver den bedste udvikling af et samfund? Er det en særlig opgave at fremme kortsigtede investeringer og dermed aktiernes placering? Den diskussion skal jeg nok lade være med at gå længere ind i, men det er jo klart, hvilken linje regeringen placerer sig på.

Mere alvorligt for Enhedslisten er det imidlertid, at der er et nærhedsproblem. Det bliver rejst af mange i høringssvarene, men endnu værre er den definition, som man begynder at bruge omkring nærhedsprincippet. Jeg vil gerne læse op, hvad der står om nærhedsprincippet i samlenotatet – altså hvorfor forslaget ikke er i strid med nærhedsprincippet:

»Europa-Kommissionen anfører, at det er usandsynligt, at medlemsstater, som i øjeblikket ikke tillader aktieklasser, ensidigt og uden eksterne incitamenter vil ændre deres regler i den nærmeste fremtid, medmindre der træffes foranstaltninger på EU-plan. Dette skyldes i vid udstrækning historiske årsager« – og – »modstand fra interessenter i disse lande«

Det er en højst mærkværdig begrundelse for, at forslaget ikke er omfattet af nærhedsprincippet. Det har faktisk intet med nærhedsprincippet at gøre. Nærhedsprincippet er jo ikke, at man skal indføre enhver ting, man ikke kan forvente, at lande selv vil gå med til. Og det værste set ud fra Enhedslistens synspunkt er, at regeringen tilslutter sig den fortolkning i notatet. Det skriver man jo. Man deler Kommissionens vurdering, det står på side 6. Det synes jeg sådan set er alvorligt, fordi så er nærhedsprincippet væk. Enhedslisten kan ikke støtte forhandlingsoplægget, og jeg vil opfordre regeringen til at gå tilbage til den oprindelige udgave af nærhedsprincippet, som det er formuleret i EU-traktaten (TEU) artikel 5, stk. 3.

Er det korrekt forstået, at forslaget vil fjerne EU-landes mulighed for i fremtiden at beslutte ikke at tillade stemmeretsdifferentierede aktier?

Erhvervsministeren: Regeringen støtter selvfølgelig Kommissionens vurdering af, at nærhedsprincippet er overholdt. Jeg har fuld respekt for udvalget og den europæiske diskussion, men det er

måske lige en tand for meget at sige, at det minder om en underløbning af nærhedsprincippet. Det synes jeg ikke, al den stund at det trods alt er et relativt begrænset område, vi taler om her. Det er inddæmmet, og der er som sagt tale om et meget begrænset initiativ.

Karin Liltorp: Nogle af høringssvarene er meget kritiske. Nogle fremførte risikoen for, at forslaget vil komplicere reglerne unødigt og ikke have den tilsigtede virkning. Det synes jeg man skal tage til efterretning. Det tror jeg faktisk også, at regeringen har gjort. Dansk Industri foreslår meget pragmatisk, at man kun skal lade forslaget gælde for de lande, der ikke allerede har implementeret disse muligheder. Det har Danmark jo i princippet allerede. Hvordan ser ministeren på det? Er der mulighed for, at man kan implementere det på den måde? Eller er der en mulighed for, at man kan lade forslaget, uden at det får ekstra bureaukratiske udfordringer for Danmark?

Erhvervsministeren: Det er jo det, som vi lægger stor vægt på i forhandlingsoplægget, nemlig at forslaget ikke medfører negative konsekvenser for eksisterende nationale systemer, og Danmark har jo allerede et velfungerende nationalt system for aktieklasser. Det er den dialog, vi har haft med erhvervsorganisationerne, som har betydet, at vi her lægger stor vægt på det.

Karin Liltorp: Moderaterne støtter forhandlingsoplægget, men er det en realistisk måde at lade det på?

Erhvervsministeren: Det er positivt, at forslaget nu ligger på en måde, som ikke grundlæggende vil ændre det danske system. Det er trods alt et skridt fra det scenarie, man frygtede i det pågældende høringssvar. Det er udgangspunktet, og så går vi ind i forhandlingerne med den betoning, som ligger til grund for forhandlingsoplægget.

Alexander Ryle: I Liberal Alliance mener vi, at man stadig godt kan sige til EU, når de skal holde fingrene væk fra noget, og det her mener vi, at EU ikke skal blande sig i. Vi mener, at forslaget blander sig unødigt i medlemsstaters nationale selskabsretlige traditioner for aktieklasser, og vi mener, at Kommissionens argumentation for nødvendigheden af direktivet er tynd og spekulativ. Hvis selskaber mener, at de selskabsretlige regler i en anden medlemsstat er gunstigere, har selskaberne allerede i dag ret til omdannelse til en anden medlemsstat i EU. Det er derfor svært at se logikken i, at der er tale om et grænseoverskridende problem, som kræver fælles EU-regulering, og derfor kan vi ikke støtte forhandlingsoplægget.

Søren Søndergaard: Nu er der ingen grund til at trække modsætningerne unødigt op. Der kan sikkert godt findes argumenter for, at forslaget vil respektere nærhedsprincippet. Så langt vil jeg give regeringen ret. Men det, at man ikke ellers kan få nogle lande til at rette ind, er ikke argumentet. Det er det, Kommissionen skriver. Jeg vil være meget bekymret, hvis det er regeringens opfattelse. Det tror jeg heller ikke, det er, og hvis ministeren ikke føler sig klædt på til spørgsmålet på nuværende tidspunkt, kan vi få svaret over skriftligt. Men jeg har – og det tror jeg, at andre i udvalget også vil have – behov for en bekræftelse af, at regeringen ikke opfatter det på den måde. Altså at man kan se bort fra nærhedsprincippet, fordi nogle lande ellers ikke vil følge det, man vil have besluttet. Det er ikke det, der fremgår af traktaten.

Erhvervsministeren: Det er altid værd at have en diskussion om nærhedsprincippet. Selvfølgelig. Og vi svarer hjertens gerne på spørgsmål om det.

Forslaget kan fjerne nogle hindringer for kapitalens frie bevægelighed. Hvis jeg nu sad ovre på Liberal Alliances side af Folketinget, ville jeg da synes, at det ville være positivt. Men det må man jo så selv om. Jeg kan forstå, hvis Søren Søndergaard er kritisk over for det, men ikke andre. Det skal vi ikke have en stor diskussion om, men det er jo sådan set grundlæggende det, det handler om. Og når nu forslaget handler om at fjerne hindringer for kapitalens frie bevægelighed, mener vi, at det respekterer nærhedsprincippet.

Jens Henrik Thulesen Dahl: Danmarksdemokraterne deler bekymringen omkring nærhedsprincippet. Vi bliver sådan set også bekymrede, når man siger, at det skulle handle om at hjælpe nogle med at gøre det rigtige. Den argumentation er ikke særlig sund. Vi er selvfølgelig også bekymrede for, om forslaget får nogle negative konsekvenser for de danske systemer. Jeg havde gerne set, at man havde lagt afgørende vægt på det. Jeg vil da gerne høre, om man ikke kunne tage det ind i sine overvejelser for at sikre sig bredere opbakning til forslaget her i udvalget.

Marianne Bigum: Socialistisk Folkeparti mener også, at der skulle have været en solnedgangsklausul med. Vi deler også kommentarerne om nærhedsprincippet i hørings svarene, og som Liberal Alliance også kom med. Kommissionens argumentation for nødvendigheden af tiltagene er tynd og spekulativ. Så Socialistisk Folkeparti kan heller ikke støtte forhandlingsoplægget.

Erhvervsministeren: Vi lægger ikke afgørende vægt, fordi vi går konstruktivt ind i forhandlingerne med de hensyn, som fremgår af forhandlingsoplægget, nemlig at vi lægger stor vægt på, at forslaget ikke medfører negative konsekvenser for vores nationalsystemer. På det grundlag mener vi godt, at vi kan presse på og med stor realisme også nå det mål. Det er en lidt anden betoning, hvis man lægger afgørende vægt på det.

Formanden: Jeg kan konkludere, at der ikke er flertal imod regeringens forhandlingsoplæg, idet kun Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten, Dansk Folkeparti, Liberal Alliance og Danmarksdemokraterne har ytret sig imod det.

Punkt 2. Siden sidst:

a) Orientering om forordningen om et Interoperabelt Europa

KOM (2022) 0720

KOM (2022) 0720 – Bilag 1 (grund- og nærhedsnotat)

Erhvervsministeren: Forordningen handler om sammenhængen mellem it-systemer på tværs af grænser mellem myndigheder. Forslaget er blevet fremsat af Kommissionen den 18. november 2022, hvorefter det svenske formandskab har sat tempo på forhandlingerne i Rådet.

Forhandlingerne har til formål at fremsætte foranstaltninger til at fremme effektive og sammenhængende digitale offentlige tjenester på tværs af Europa. Forslaget lægger op til at indføre en række bestemmelser, der hjælper med at afdække mulige hindringer for grænseoverskridende forhold, som kan modvirke interoperabilitet. Bestemmelserne skal dermed være med til at understøtte, at offentlige myndigheders digitale løsninger kan arbejde sammen på tværs af grænserne.

Digitaliserings- og ligestillingsministeren kommer tilbage på fredag den 21. april 2023 og forelægger sagen til forhandlingsoplæg.

Niels Flemming Hansen: Hvad er årsagen til, at digitaliserings- og ligestillingsministeren ikke forelægger sagen i dag?

Erhvervsministeren: Det har jeg ikke spurgt om. Jeg blev spurgt, om jeg ville komme, og det ville jeg gerne.

Mødet sluttede kl. 10.02.